EXD.

FLYGBLAD N:r 81. 1947.

Reviderad upplaga av n:r 31, 1937.

IMP. INST. ENT
LIBRARY
25 APR 1947
Eu. 103A
SERIAL
SEPARATE

BIPESTLAGEN.

Sammanfattning av bestämmelserna i Kungl. förordningen och kungörelsen den 15 mars 1946 samt statens växtskyddsanstalts särskilda föreskrifter, jämte kommentarer.

Den 1 juli 1946 trädde i kraft dels Kungl. Maj:ts förordning den 15 mars 1946 om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos bin, dels ock Kungl. Maj:ts kungörelse samma dag med tillämpningsföreskrifter till förordningen.[1] Samtidigt upphörde motsvarande äldre förordning och kungörelse (S. F. S. nr 277 och 278/1934) att gälla. I enlighet med 8 § den nya kungörelsen har styrelsen för statens växtskyddsanstalt meddelat särskilda föreskrifter, som befunnits vara erforderliga utöver bestämmelserna i förordningen och kungörelsen.

Till ledning för de i enlighet med förordningen utsedda tillsyningsmännen, lämnas i det följande en sammanfattning av de bestämmelser, som meddelas såväl i förordningen och kungörelsen som i växtskyddsanstaltens särskilda föreskrifter, jämte erforderliga kommentarer därtill. Denna sammanfattning må därför i tillämpliga delar tjäna som instruktion för tillsyningsmännen.

De i lagen åsyftade sjukdomarna.

Av de i landet förekommande sjukdomarna hos bin och deras yngel är det för närvarande endast tvenne smittsamma sjukdomar, som skola bekämpas inom landet i enlighet med förordningens bestämmelser, nämligen yngelröta (bipest, nymfpest) och nosemasjuka. Kungl. Maj:t kan emellertid på framställning av statens växtskyddsanstalt eller länsstyrelse när som helst förordna att även andra smittsamma bisjukdomar än dessa båda skola kunna bekämpas enligt samma grunder (1 § F)[2].

Om smittförklaring och smittfriförklaring m. m.

Om någon av nämnda sjukdomar förekommer eller med skäl kan antagas förekomma inom ett län, skall vederbörande länsstyrelse förklara hela länet eller visst område därav smittat eller misstänkt för smitta. Område, som förklarats smittat, skall, sedan två år förflutit från det inom området sist inträffade sjukdomsfallet, av länsstyrelsen förklaras smittfritt. Har område förklarats misstänkt för smitta och åsyftad sjukdom icke befunnits förekomma, skall länsstyrelsen omedelbart förklara området ej längre misstänkt för smitta (2 § F).

Förklaring, som här avses, skall på statsverkets bekostnad genom länsstyrelsens försorg bringas till allmänhetens kännedom genom införande i länskungörelserna och i en eller flera tidningar samt genom anslag på lämpliga platser inom det område förklaringen avser. Länsstyrelsen skall därjämte lämna meddelande om förklaringen till statens växtskyddsanstalt (1 § K).

---

[1] Svensk författningssamling 1946, Nr 81 och 82.

[2] Följande förkortningar användas här: F = förordningen, K = kungörelsen, SV = växtskyddsanstaltens särskilda föreskrifter.

Tillsyningsmännens tillsättning och allmänna uppgifter.

I län, där biodling av någon betydenhet bedrives, skall länsstyrelsen, efter samråd med vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott och styrelserna för större biodlareföreningar inom länet, utse erforderligt antal tillsyningsmän, vilka var och en få sig anvisat ett bestämt tillsyningsdistrikt (3 § F).

Uppgift å de personer, som utsetts till tillsyningsmän, jämte tillsyningsdistriktens omfattning, skall bringas till allmänhetens kännedom på samma sätt, som enligt ovanstående gäller för smittförklaring m. m., samt lämnas till växtskyddsanstalten (2 § K).

Till tillsyningsman kan utses endast den, som har erforderlig kunskap om de smittsamma bisjukdomarna och hur de bekämpas och som i övrigt kan anses lämplig för uppdraget. Sådant uppdrag kan när som helst återkallas (2 § K).

Tillsyningsmannen skall strängt följa de i förordningen, kungörelsen och växtskyddsanstaltens särskilda föreskrifter meddelade bestämmelserna, vilka alla här sammanfattas och kommenteras. (SV).

Tillsyningsmannen har rätt att av växtskyddsanstalten begära råd och upplysningar i alla frågor, som beröra hans verksamhet. Lämnas av anstalten föreskrifter rörande sättet för sjukdoms bekämpande, skall han ställa sig dem till efterrättelse (4 § K). Han är därjämte skyldig att följa övriga föreskrifter, som i varje särskilt fall kunna meddelas honom av anstalten (SV).

Tillsyningsmannen bör sträva efter att skaffa sig god allmän kännedom om arten och omfattningen av biodlingen inom tillsyningsdistriktet samt lära känna där befintliga anstalter för bearbetning av honung och vax ävensom de biodlare, vilka där bedriva affärsmässig försäljning av levande bin. Han bör tillse att de av honom företagna åtgärderna icke draga större kostnader än nödvändigt vare sig för den enskilde biodlaren eller statsverket (SV).

Biodlares anmälningsplikt.

Uppträder i bisamhälle sjukdom, som är eller misstänkes vara någon av de sjukdomar, som åsyftas i förordningen, är innehavaren av bisamhället skyldig att ofördröjligen anmäla detta till tillsyningsmannen. Sådant meddelande kan även lämnas till länsstyrelsen (4 § F).

Undersökning av misstänkta sjukdomsfall.

Om tillsyningsmannen mottagit sådan anmälan från någon biodlare eller om han eljest har grundad anledning misstänka att smittsam sjukdom förekommer inom hans tillsyningsdistrikt, skall han verkställa erforderlig undersökning för fastställande av sjukdomens art (5 § F).

För undersökning av sjukdomsfall bör tillsyningsmannen i regel besöka den smittade eller misstänkta bigården; där så utan olägenhet kan ske, må dock undersökningen utföras på införskaffade prov (SV).

Innehavare av bisamhälle må icke hindra tillsyningsman att verkställa sådan undersökning (11 § F).

Kan tillsyningsmannen vid undersökning ej avgöra om smittsam bisjukdom föreligger, skall han insända undersökningsprov till växtskyddsanstalten (4 § K). Då tillsyningsmannen emellertid aldrig med full säkerhet kan igenkänna annan sjukdom än den typiska nymfpesten, är han således skyldig att till anstalten insända alla prov av bin och deras uttömningar samt prov av kakdelar, vari ynglet eller yngelresterna icke förete de för fullt utbildad, typisk nymfpest utmärkande kännetecknen, även som övriga möjligen förekommande prov. Han skall därvid tillse att samtliga prov äro för undersökning lämpliga (SV).

Kakprov böra vara minst 1 kvdm stora och så vitt möjligt väl besatta med yngel eller yngelrester; biprov böra innehålla minst ett 30-tal döda bin. Kakdelar

med honung eller socker böra icke användas, då en undersökning av dylika prov icke ger säkra resultat. Samtliga prov skola vara väl inslagna var för sig samt ordentligt inpackade i en trälåda eller stadig pappask. Å varje prov skall tydligt angivas vederbörande biodlares namn och adress samt bisamhällets nummer eller beteckning; på särskilt papper inuti försändelsen, ävensom på dennas omslag, skall tillsyningsmannen skriva sitt namn och sin adress (SV).

Så snart proven hunnit undersökas, lämnar anstalten såväl tillsyningsmannen som biodlaren meddelande om undersökningens resultat (4 § K).

Åtgärder för bisamhälles botande.

Om det vid undersökning visar sig att ett bisamhälle är angripet av sådan smittsam sjukdom, som avses i förordningen, åligger det tillsyningsmannen att föreskriva bisamhällets innehavare att vidtaga de för samhällets botande erforderliga åtgärderna (5 § F). Han skall därvid noga iakttaga de föreskrifter rörande behandlingssättet, som under rubriken »Bekämpningsåtgärder» meddelas i de av växtskyddsanstalten utgivna flygbladen om dessa sjukdomar (SV).

Innehavaren av bisamhället skall skyndsamt utföra de föreskrivna åtgärderna och sedan lämna tillsyningsmannen meddelande därom. Kan han icke själv utföra dem, har han rätt att påkalla biträde därtill av tillsyningsmannen (6 § F).

Underlåter innehavaren av bisamhället att utföra de föreskrivna åtgärderna, må dessa utföras av tillsyningsmannen (7 § F).

Tillsyningsmannen är skyldig att vid varje arbete i bigård iakttaga största renlighet och försiktighet, så att han icke bidrar till att sprida möjligen förekommande smittsamma sjukdomar (SV).

Förintande av bisamhällen.

Om ett av yngelröta eller nosemasjuka smittat bisamhälle befinnes vara så försvagat, att tillsyningsmannen anser att det bör förintas, skall han först inhämta växtskyddsanstaltens medgivande, innan han får ge någon föreskrift därom. I sin framställning till anstalten skall han tydligt ange de skäl, som tala för en sådan åtgärd. Om däremot biägaren samtyckt till att ett samhälle förintas, erfordras icke anstaltens medgivande (5 § F).

Sådant medgivande fordras ej heller när det är fråga om bisamhälle, som tagit bostad i ihåligt träd, boningshus och annat, som ej är avsett till bibostad, och när man kan vänta, att genom förintandet endast obetydlig skada förorsakas på ifrågavarande föremål (5 § F). För den skada, som förorsakats genom avlägsnande eller förintande av sådant bisamhälle, kan den, som drabbas av skadan, erhålla ersättning av allmänna medel — förutsatt att det förintade samhället icke tillhörde honom. Storleken av denna ersättning bestämmes av länsstyrelsen efter hörande av den tillsyningsman, som föreskrivit förintandet. Ersättningsanspråk skola framställas till länsstyrelsen inom tre månader från det avlägsnandet eller förintandet av bisamhället ägde rum, vid äventyr att rätten till ersättning eljest anses förverkad (9 § F).

Tillsyningsmannen skall vara närvarande vid varje förintande av bisamhälle, som kan ge anledning till sådant ersättningsanspråk, och föra protokoll över förrättningen. I protokollet skall han så fullständigt som möjligt anteckna alla de omständigheter, som kunna tjäna till ledning för ersättningsanspråkets bedömande (5 § K).

Förvaring och förflyttning av bikupor, biodlingsredskap, vax och honung m. m.

Inom område som förklarats smittat eller misstänkt för smitta skola alla tomma bikupor ävensom all honung och allt vax och avfall därav förvaras på sådant sätt, att bin icke kunna få tillträde därtill (8 § F).

Utan vederbörande tillsyningsmans medgivande är det dessutom förbjudet att från sådant område utföra levande bin, bikupor samt oförädlat vax och redskap, som användas för biskötsel (8 § F).

Dessa stadganden gälla dock ej för bikupor eller biodlingsredskap, som icke förut använts för sitt ändamål eller bevisligen äro smittfria (8 § F).

Tillsyningsmannens anteckningar.

Tillsyningsmannen är skyldig att över varje utförd undersökning och förrättning föra noggranna anteckningar, arbetsbok, enligt formulär, som fastställes av växtskyddsanstalten. Över sin verksamhet skall tillsyningsmannen årligen upprätta rapport enligt av anstalten fastställt formulär, vilken skall insändas till anstalten före den 1 februari följande år (SV).

Tillsyningsmannens arvode.

För det arbete, tillsyningsmannen utför i enlighet med sitt uppdrag, är han berättigad att erhålla ersättning enligt särskild taxa. Denna fastställes av Kungl. Maj:t efter förslag av växtskyddsanstalten (6 § K).

Ersättningen skall i regel utgå av allmänna medel och utbetalas av länsstyrelsen. Undantag härifrån göres emellertid för de åtgärder, som tillsyningsmannen vidtagit på grund av att biägaren begärt hans biträde eller underlåtit att följa tillsyningsmannens föreskrifter. I dessa båda fall åligger det biägaren att betala tillsyningsmannens ersättning. Saknar denne medel därtill, kan dock länsstyrelsen tillerkänna tillsyningsmannen sådan ersättning av allmänna medel (10 § F, 7 § K).

Räkning å ersättning av allmänna medel skall åtföljas av förrättningsintyg enligt formulär fastställt av växtskyddsanstalten (SV).

Straffbestämmelser.

Överträdelse av förordningens bestämmelser bestraffas med böter från tio till och med tvåhundra kronor (11 § F).

Detta straff ådömes den,

som underlåter att till tillsyningsmannen anmäla att han vet eller misstänker att i något av hans bisamhällen förekommer sådan smittsam sjukdom, som avses i förordningen,

som underlåter att utföra av tillsyningsmannen föreskriven åtgärd eller giva honom meddelande om utförande av sådan åtgärd,

som lämnar tillsyningsmannen oriktig uppgift i sådant meddelande,

som inom område, som förklarats smittat eller misstänkt för smitta, förvarar förut begagnade, av bin icke bebodda och icke bevisligen smittfria bikupor eller honung, vax eller avfall därav, på sådant sätt att bin kunna få tillträde därtill, eller utan tillsyningsmannens medgivande från sådant område utför levande bin, oförädlat vax eller förut begagnade och icke bevisligen smittfria bikupor eller biodlingsredskap, eller

som vägrar tillsyningsman tillträde till bisamhälle inom hans tillsyningsdistrikt eller eljest söker hindra åtgärd, som tillsyningsman är berättigad vidtaga.

Åtal för sådan förseelse anhängiggöres vid allmän domstol och utföres av allmän åklagare (12 § F).

Statens Växtskyddsanstalt.

Emil Kihlströms Tryckeri A.-B. Stockholm 1947
29563